

Budapest, retour

Lassan, távolról érkeztek az első fénycsíkok, az első hangfoszlányok. Hosszú percek teltek el, mire formát kaptak a szoba tárgyai, s rájöttem, hol vagyok.

Mozdulatlanul az alig-ébrenlét síkos fövényén, a redőny résein beszűrődő párhuzamos fénycsíkokban lebegő porszemeket bámultam. Lentről autótülkölés és motorzúgás hallatszott, s valahol a közelben villamos csörömpölt. Megremegtek a harmadik emeleti lakás ablakai, amikor a szerelvény az épület elé ért. Ezt egyfajta végleges ébresztőként fogadtam. Feltápászkodtam, s a karórámra akartam pillantani, de nem találtam sehhol sem. Egy ideig kerestem az összecúszott matracok, testnedvektől foltos pokrócok alatt, között – hasztalan. Eszembe jutott, hogy talán az utcai szerencsejátékosoknál vesztettem el, de nem emlékeztem pontosan. Felvettem hát az újdonsült veszteségek egyébként is terjedelmes listájára.

A fürdőszoba zuhanyozójában gyorsan újjászülettem, és a magammal hozott táskából előhalasztam az utolsó használható ruhaneműt.

Képzőművész barátom (akit mindenki csak Picassónak hívott) lakása kiváló menedékül szolgált, főként, ha az ember zűrös szerelmi ügyek, leszámolások és háborúk elől menekült... Picasso sohasem zárta be lakását, igaz, nem is volt onnan mit ellopni, hacsak nem készülő festményeit. Ő maga csak ritkán bukkant fel. A szűk kis kégli egyfajta menhely volt barátok, barátnők és ismerősök számára, s az ember sohasem tudhatta, kivel találkozik a konyhából kilépve, vagy ki mellett ébred fel egy nehéz éjszaka után. Néhány napja itt húztam meg magam, s most úgy döntöttem, ideje visszatérnem al-bérletembe.

A bejárati ajtó felé indultam, amikor meggondoltam magam, s átvágva a leírhatatlan rendetlenségem, a könyvespolc elé léptem. Nietzsche, Jókai, Haj-

nóczy, Friedell és még sok más szerző sorakozott a polcokon. Végighúztam ujjam a könyvek gerincén. Mennyi betű, szó, gondolat – s nem segíthet egyik sem, gondoltam.

Behúztam magam mögött a lakásajtót, és kezemben a táskámmal leszaladtam a széles lépcsősoron. Kilépve az utcára mély lélegzetet vettem. 1993 novembere volt, s Budapest legszennyezettebb körútjának késő délutáni levegője telítve volt porral, kipufogógázzal. Gyors léptekkel elindultam közeli törzshelyem, a Marxim felé.

*

A Marxim divatos, könnyed alagsori söröző volt a körút egyik sötét mellékutcájában, ahol jobbra pizzát, téztaféléket s lepényt szolgáltak fel. Az enteriört az úgynevezett rendszerváltás után a kommunista éra hőskorának megfelelően alakították ki. A szürke, dróthálóval elválasztott fapadok felett Lenin, Marx, Sztálin és Rákosi életnagyságú portréi függtek. A hely törzsközönsége jobbra vajdasági fiatalokból verbuválódott (akárcsak a helyiség társtulajdonosai és felszolgálói), akik a balkáni háborúsorozat kezdetekor Budapesten verődtek össze. Az ember bármikor lejöhetett ide, s mindig találkozott ismerőssel. Így történt most is.

A bárpultnál egy vörös képű, borostás fiatalember integetett felém. Előtte hosszan sorakoztak az üres sörösüvegek. Eltartott néhány másodpercig, míg felismertem. Mosoly volt, az örök szabadúszó. Mindennel megpróbálkozott már, de leginkább a zenéléshez értett. Folyton vigyorgott, nyilván onnan kapta a nevét. Évek óta nem láttam, s mint kiderült, Svédországból toloncolták vissza, ahol megpróbált menedékjogot szerezni. Búcsúzásképpen ezer dollárt nyomtak a zsebébe, s most éppen ettől igyekezett megszabadulni.

Megöleltük egymást, s hadarni kezdtük az utóbbi napok eseményeit. Amikor azonban a hazai helyzetre terelődött a szó, mindketten elkomorultunk, s csak bámultuk a pulton feltornyozott sőralátéteket. A falra erősített hangszóróból Bob Dylan *Lay Lady Lay* című dala szólt.

– Tudod, én teljesen másképpen képzeltem az életemet – mondta mosolyogva, miközben kortyolt egyet az italából.

– Mindannyian másképpen képeltük – mondtam mogorván. Kerülni szerettem volna az érzékeny témákat. Csak szórakozni akartam.

– Csakhogy valami mindig közbejön, és sohasem teheted azt, amit akarsz – folytatta.

– Erről van szó – mondtam egyetértően –, valami mindig közbejön.

A terem végéből ekkor hangos nevetés hallatszott. Mindketten arra fordultunk. Az utolsó asztalnál Onazisz ült, dúsgazdag ismerősöm, egy szem-

üveges lány társaságában. Onazisz szintén a Vajdaságból elszármazott, jó kedélyű fiatalember volt, aki Pesten különféle üzletekbe kezdett, és rövid idő alatt meglehetősen vagyonra tett szert. Drága ruhákban járt, és drága autót vezetett. Épp oda akartam kiáltani, amikor észrevettem, és intett, hogy üljünk át.

Míg Mosoly előadta kiutasításának történetét, a szemüveges lány többször is felém fordult. Láthatóan nemigen érdekelte a történet. Szép nő volt, vastag, érzéki ajkát időnként megnyalva beletúrt hullámos, aranyszínű hajába.

– Te is a Vajdaságból jöttél? – kérdezte kedvesen.

– Én is – válaszoltam mélyen a szemébe nézve.

Felemeltük poharunkat, és koccintottunk mindannyian.

– Elegendem van mindenből – közölte Mosoly vigyorogva, szomorú hangon –, hamarosan ismét eltűnök. Megyek Amerikába.

– Amerikába? – kérdezte a szemüveges nő bambán.

– Nem kell bejődni, gyerekek – szólt vidáman Onazisz, s márkás karórájára pillantott –, hamarosan vége a háborúnak, aztán mehetnek haza! Jobban éltek majd mint valaha!

– De hát a háború már évek óta tart! – mondta Mosoly elkeseredetten.

– Az nem számít. A Nyugat meglehet már ebben a hónapban pontot tesz az üggy végére, és kész! – mondta Onazisz magabiztosan.

– Szerintem is – szólt közbe a szemüveges nő –, hiszen az szörnyű lehet, ha valahol háború van. Mennyi éhező és mennyi halott!

– Sok – mondtam, és hátratoltam a székemet. Mosoly hangosan felröhögött. Felálltam, és elindultam a mosdó felé. A tarkómon a szemüveges lány pillantását éreztem.

*

Miután kezet mostam, egy ideig bámultam a mosdóban a maszatos tükörbe, mely egyszerre csak a múlt homályos ablakává változott, melyben gyors egymásutánban peregtek a véletlenszerűen összemontázsolt emlékképek: az arcom felé tartó nyitott tenyér, mely mögött egy ismerős rokon képe sejlik fel; a kertben, a diófa levelei között átszüremlő napfény, amint halálosan beteg, szunyókáló nagyanyám kézfejeére esik; a géppisztoly ropogása és az olaj szaga a fegyveren; az önmagát felakasztott szerencsétlen bajtárs testének remegése karomban, miután az utolsó pillanatban sikerült megmentenem; egy véletlenül elejtett pénzérme fémes csillogása, pengő hangja, amint legurul a színház márványlépcsőjén; a lassan felém forduló kifejezéstelen tekintetek; régi szeretőm síkos testének fojtott remegése az összegyűrt, foltos lepedőn; a rosszullét utáni első reggel ébredésének rettenete a kórházi ágyon: érzem, hogy nagy baj van, kitekintek a rácsos ablakon, kinn a magasban sárga faleveleket

sodor a szél; a homokszemek, melyek lassan betemetik gyermeki meztelen testem a tűző napon, míg a háttérben a felnőttek csúfondáros kacaja hallatszik: Mentsd meg magad, ha tudod! Mentsd meg magad!...

Megráztam a fejem, s hideg vízzel paskoltam halántékomat. Felpillantva a tükörből sápadt, nyüzött arc nézett vissza. Lassan kezdtem megszokni.

Behajítottam a papírtörülközőt a sarokba helyezett műanyag szemeteskosárba, és gyors léptekkel elhagytam a mosdót.

Nem volt nehéz megállapítanom, hogy asztalunknál a társalgás holtpontra jutott: a pohárerdők mellett Mosoly üdögélt egyedül, a sörébe bámulva.

– Elmentek – mondta, amint leültem –, a nő menni akart. Nem arattál nála nagy sikert.

– Nem baj, ő sem nálam.

– Mindegy, menthetetlenek vagyunk úgyis – legyintett. – Te is, én is, mindannyian.

– Nocsak – mondtam –, erre mikor jöttél rá?

Sohasem kedveltem, ha magvas megállapításokat tesznek rólam a jelenlétemben, de Mosolytól ezúttal nem vettem rossz néven.

– Lényegtelen. Megyek én is.

– Hová? – kérdeztem.

– Tovább – mondta, és a kabátja után nyúlt.

– Megmenteni magad?

– Talán – válaszolta mosolyogva, és bizonytalan léptekkel eltűnt a lécsőfeljáróban.

*

Nem tudom, mennyi ideig ücsöröghettem még az asztalra könyökölve, alaktalan ábrákat firkálgatva a sőralátétekre, megpróbálva semmire sem gondolni, amikor a hátam mögött ismerős hangokat hallottam. Hátrafordultam.

– Nézd csak, a Kornél! – hallottam Didi hangját, s láttam, amint a mellette álló magas, vörös hajú nőhöz fordult.

Megörültem. Didit jól ismertem, s kedveltem társaságát jó humoráért, intelligenciájáért, ugyanakkor sohasem tudtam eldönteni, szép nő-e valójában. Kellemes jelenség volt, noha nem tartozott egyértelműen az úgynevezett „vonzó nő” kategóriájába. Rövid, fekete haját gyakran bohókás sapkák, kalapok alá rejtette, s sötét, élénk szeme vidáman tekintett a világra. Apró, mégis vastag ajka úgy tetszett, mintha folyton csücsörítene, s ez különössé tette amúgy sem mindennapi arcát. Senki sem értette, hogyan lehetséges, hogy fiatal művészettörténészként szinte hetente cserélgette munkahelyeit.

– Te mit szobrozol itt? – kérdezte Didi vidáman.

– Csak üldögélek – válaszoltam.

– Aha, értem. Bemutatom a barátnőmet, Arabellát – mondta, és kacintott.

A vörös hajú felém nyújtotta húsos, nedves tenyerét, és elmosolyodott. Szép fogai voltak.

– Arabella – mondta bűgő hangon.

– Arab Bella? – kérdeztem én is mosolyogva, erőltetett humorral.

– Kornél vicces fiú – mondta Didi gyorsan –, jó gyerek, csak utálja a formalitásokat.

– Kornél. Esti Kornél – mondtam, és elengedtem a tenyerét. Belenéztem zöld szemébe, mely egy pillanatra összeszűkül. Kutatóan nézett rám.

– Hm. Ezt a nevet már hallottam valahol. Ismerős... – A zöld szem újra kitágult, majd összeszűkül. Valami megcsillant az íriszében.

Hirtelen különös fáradtság vett rajtam erőt. Minden hihetetlenül lelassult, s úgy tűnt, percekig tart akár a legkisebb mozdulat is. Mintha időtlen idők óta szegeződött volna rám a zöld szempár. Próbáltam szabadulni a tekintet büvköréből (vagy legalábbis attól, amit annak hittem), hasztalan. Egy lépést akartam tenni, szólni akartam, mindhiába. Láttam, amint a pincér tüzet ad egy sárga ruhás nőnek, s láttam, amint végighúzta a gyufaszálat a doboz oldalán, s az percekig szikrázott, akár egy csillagszóró. Aztán lassan a cigarettafüst köde ereszkedett mindenre.

Az agyam lázasan járt. Furcsamód csak a hangszórókból szólt a zene a maga természetes ritmusában.

Végül Didi érintette meg a karomat, s talán ez mentett meg.

– Sápadt vagy, mi van veled? Veszünk egy-egy pizzát, és felmegyünk hozzám, jó? – kérdezte.

– Rendben – nyögtem –, csak még megiszom valamit.

Míg a pult mellett a pizzára vártunk, megittam egy unicumot, s az ital kesernyés íze valamelyest magamhoz térített.

Amikor a pizzákkal teli lapos papírdobozokkal a kezünkben elindultunk a lépcsőfeljáró felé, visszanéztem. A helyiség csaknem üres volt.

*

A taxi hátsó ülésén hátradőlve az elsuhanó reklámok fényeit figyeltem. Didi mellettem ült, szótlantul. Arabella elől a sofőrrel csevegett. A hűvös októberi estében csak itt-ott lehetett látni néhány járókelőt. Egy kivilágított villamos haladt el mellettünk, az utasok unottan bámultak ki az ablakon. A város szokatlanul kihaltnak látszott.

A közlekedési lámpa pirosra váltott, a taxi megállt. Az úttesten, közvetlenül előttünk, egy fiatal pár haladt át. A fehér ballonos férfi ingerülten mu-

toगतott, szája gyorsan mozgott. Mivel szavai az autóban nem hallatszottak, a burleszkfilmek szereplőire emlékeztetett. A bőrkabátos, miniszoknyás nő viszont, aki mellette haladt, nyilván hallhatta szavait, mivel tekintetét lesütve apró, gyors léptekkel araszolt mellette.

Didi ekkor felém fordult, és óvatosan megfogta a karomat.

– Hol bolyongtál eddig? Kerestelek – mondta.

– Picassónál húztam meg magam egy ideje. De most már lassan szeretnék hazamenni.

– Picassónál? Ő is feljön hozzám ma este. Legalábbis azt ígérte. Tudod milyen.

Igen, tudtam. Picassónál – aki noha gyermekien jóságos természetű volt – soha semmi sem volt biztos. Találkozóirol törvényszerűen elkésett, ígéreteiről rendre megfeledezett. Semmilyen kötelességet nem túrt, munkahelye sohasem volt. Kétségtelen tehetsége ellenére rejtély, hogyan sikerült befejeznie tanulmányait ilyen hozzáállás mellett. Igazi bohém volt velem ellentétben; én ugyanis kínosan igyekeztem betartani minden megállapodásomat.

Azt is tudtam azonban, hogy Didi felemás viszonyban van Picassóval (másmilyenben nem is lehetett). Ha a szerelemnek vannak fokozatai, nyilván azt lehetne mondani, hogy *kissé* szerelmes volt belé, ám Picassónál sohasem tudhatta, hányadán áll.

Nem tudom, mire gondolhatott, de egyszer csak a vállamra hajtotta a fejét.

– Olyan boldogtalan vagyok – mondta sírós hangon. Meglepődtem, mivel ezúttal merőben új oldaláról mutatkozott meg.

Beletúrtam a hajába, s egy ideig simogattam a fejét. Az autó újra elindult, Didi megemelkedett, és megcsókolta a nyakam.

Tekintetem ekkor a visszapillantó tükörben találkozott a sofőr tekintetével. A tükör szárán himbálózó illatosító erős párájától tüszentenem kellett.

*

Amint átléptük a század elején épült külvárosi bérház szűk bejáratát, s felfelé igyekeztünk a vaskorlátos kőlépcsőn, úgy tűnt, valahonnan a távolból szárnyacsapkodás zaja hallatszik. Az egyik fordulónál a koszos falra lepkék százai voltak felpingálva. Ahogy elhaladtunk a fal mellett, a fekete-piros pettyes lepkék lassan megmozdultak. Néhány felröppent, s jókora kört írt le a folyosó magas mennyezete alatt. Nagyot nyeltem, és megszaporozva lépteimet, igyekeztem beérni az előttem haladó lányokat. Füleltem, de ezúttal csak a lépteink zaja hallatszott.

– Itt vagyunk – mondta Didi kissé kifulladásra, amint megállt a harmadik emeleten egy névtábla nélküli ajtó előtt. Néhányszor már jártam nála, de az épület homályos folyosójának csigavonala mindig elkábított. Kezemben a pizzásdobozokkal kissé áthajoltam a korláton, és lihegve léteztem.

A folyosó mélyéről sűrű porfelhő szállt fel, s a földszinten az oroszlánfejből kiinduló vaskorlát lágyan hullámozott.

Gyorsan hátraléptem. Didi éppen a zárba helyezte a kulcsot.

*

Az apró előszobán áthaladva azonnal a konyhába mentünk. Jól felszerelt helyiség volt, nagy asztallal s világoskékre festett régimódi üveges konyhaszekrénnel s kényelmes, könnyű karosszékekkel. A falon egy John Lennont ábrázoló bekeretezett poszter függött két paprikafűzér között.

Didi felszeletelte a pizzákat, s egy nagy tálcára helyezte a már langyos háromszögeket, amikor Arabella megszólalt:

– Én csak a pizza közepét szeretem.

– Én is. Kizárólag a közepét, annak is a legközepét – mondtam.

– Valóban? Te is? Sebaj, megosztozunk – mondta, és kiemelt a tálcáról egy szeletet. Hosszú combja kivillant szoknyája hasítékán, amint keresztbette a lábát.

A pizza kellemesen illatozott. Szörnyű szomjúság tört rám.

– Mit fogunk inni? – kérdeztem, mert közben eszembe jutott, hogy elfelejtettünk italt venni.

Didi nevetett:

– Van a hűtőben elég innivaló. Én mindig készenlétben vagyok!

Elmosolyodtam, és megpróbáltam szavait csak egyféleképpen értelmezni. Valóban, a sarokban álló jókora hűtőszekrény alsó polcán teli boros- és sörösüvegek sorakoztak. Kivettem egy üveg fehérbort, mely azonnal bepárasodott, amint az asztalra helyeztem.

– Éjfélnél van – mondta Didi a falon függő kerek falióra pillantva.

– Nagyszerű, kezdődik egy újabb fantasztikus nap – mondtam, és belecsavartam a dugóhúzó spirálját a kemény parafába.

– Szeretem, ha valaki így sugárzik az optimizmustól – jegyezte meg Arabella.

– Te is? – kérdeztem, és nagy pukkanás közepette kihúztam a dugót a palackból. Didi kuncogott, és felém nyújtotta poharát. Töltöttem, majd Arabella felé fordultam. A zöld szempár rámszegeződött. Ezúttal azonban nem villant semmiféle fény a szemében; tekintete kifejezéstelen volt. Fekete, fel-

tűrt ujjú inge kissé szétnyílt, amint poharával a kezében megemelkedett, és felém hajolt. Az ing szép kebleket sejtetett.

Hosszú combjára gondoltam, s láttam, amint végigsimítom optimizmustól sugárzó ábrázatommal. Mielőtt azonban a formás bokáit a magasba emelhetné volna, egy ismerős hang szólalt meg mögöttem. Hátrafordultam. Picasso állt a konyhaajtóban zokniban, gyűrött ingben, hunyorogva. Meglepődöttünk mindannyian.

– Rám nem is gondoltok? – kérdezte rekedt hangon. Odalépett a mosogatóhoz, teletöltött egy korsót vízzel, majd felhajtotta. Borostás állán megcsillantak a vízcseppek.

Azt hittem, a nyitva hagyott bejárati ajtón jött be hangtalanul, de tévedtem. Csak később tudtam meg, hogy Diditől már korábban kapott egy lakáskulcsot. Dél óta a hatsó szobában aludt ruhástul az ágyra dőlve. Ebben persze nem volt semmi különös. Ismerve Picassót, az lett volna a meglepő, ha egyszer végre a saját ágyában ébredt volna fel. Az örök nyughatatlanság mágikus pecsétjét hordozta magán. Csakhogy az örök nyugtalanság kéz a kézben jár a sors kiszámíthatatlan istennőjével, s ebből a frigyből a legritkább esetben születik egészséges csecsemő. Erre azonban akkor még nem gondolt egyikünk sem.

*

A nappaliba húzódba elhelyezkedtünk a kényelmes (bár kissé kopott) fotelokban, s a fal mellett terpeszkedő jókora ágyon. A sarokba helyezett apró asztalkán piros csíkos, kis éjjeli lámpa égett. A kellemes félhomályban Picasso magához ragadta a szót; vicceket mesélt, majd egy idő után – ahogyan lenni szokott, amikor az ember már kissé kifogy a témákból –, régi anekdotákat kezdtünk feleleveníteni. Didinek igaza volt: az ital, melynek néhány óra alatt a végére jártunk, éppen elegendőnek bizonyult. A tágas szobában, az ágy sarkába befészkelve többször is elszundítottam. Egyre kevésbé tudtam bekapcsolódni a társalgásba. A hangok egyre távolabbról szűrődtek felém, s aztán csak egyhangú mormolással folytak össze, mígnem a fejem újra és újra lebukott.

Mégis, próbáltam erőt venni magamon, s mindannyiszor, amikor felnéztem, úgy tűnt, a kimerültség feneketlen kútjából kapaszkodom újra a felszínre. Felkeltem hát az ágyról, s az időközben bekapcsolt, ám lehalkított televízió mellett elhaladva a balkonajtóhoz léptem. Elfördítettem a kulcsot a zárban, és kiléptem a hűvös éjszakába.

A balkon korlátjára könyökölve sokáig néztem a holdfényben fürdő utcát, a szemközti ház ablakában villódzó fényeket s a gyalogjárdán elsuhanó árnyakat. A távolból a város moraja hallatszott. A metropolis megszokott

hangja most nyugtalanítóan hatott. Az óriás daráló fogaskerekei (abban a percben úgy tűnt), a biztos távolban örölnek.

A hűvös levegő jólesett, ám egy idő után egyre csípősebbé vált. Megfordultam, és lenyomtam a balkonajtó kilincset. Benn csupán a néma televízió villogó képernyője világította meg hol erősebben, hol gyengébben a szobát. A füledt, cigarettafüstös helyiségben alig tudtam kivenni az ágyon mozgó két mezítelen testet. Picasso és Didi vonaglott az ágyon (számomra) komikus pózban. Az érzékiség kiszolgáltatottjai, gondoltam, miközben mégis némi irigységet véltem felfedezni magamban. Igyekeztem megmagyarázni ugyanakkor, honnan mezítelen testükön a szájalom vékony köpenye, melyben (mint valami nyálkás, síkos burokban) izzadniuk kell a pillanatnyi gyönyörért. Nem sokáig tűnődhettem, mert a halk nyögések közepette Didi hangját hallottam:

– Kornél, vetközz le, és gyere ide!

Nem tudtam rögtön eldönteni, hogy vajon kérdésnek vagy felszólításnak szánta-e. Végül a televízióval szembeni fotelba huppantam. Ekkor eszembe jutott Arabella.

– A barátnőd hol van? – kérdeztem.

– A hálószobában – nyögte.

Lassan vetközni kezdtem. Miután az utolsó ruhadarabot is levettem, eszembe villant, hogy szinte öntudatlanul engedelmeskedtem az imperativus nem sejtett erejének.

Az ágyról cuppogás hallatszott. A képernyő felvillanó fényében egy pillanatra előtűnt Picasso izzadságcsöppektől gyöngyöző háta. Láttam, amint táncolnak rajta az izmok, s eszembe jutott a testépítő szalonok füledt termeiben izzadók veritéktől fénylő bőre. Akárcsak a szépséghez, a kéjhez (mely tulajdonképpen nem más, mint az előbbi unokatestvére) sem lehet izzadságcsöppek nélkül hozzájutni, gondoltam.

– Kész vagy? – hallottam kisvártatva Didi hangját, mely inkább valami féle nyöszörgésre emlékeztetett.

– Kész – mondtam, s közben reméltem, hogy a kérdés valóban nekem szólt. Nem tudtam pontosan, minek kell következnie, de nyilvánvaló volt, hogy néhány méterre tőlem számítanak rám. Úgy éreztem, némi bátorításra van szükségem. Eszembe jutott, hogy amikor legutóbb Didinél jártam, régi pornóújságokat lapozgattunk, s jót szórakoztunk a kamerába bámuló bamba tekinteteken. A megfeszült izmok, az igyekvő testek és a felénk forduló, bárgyúan mosolygó arcok, úgy rémlett, a hülyeség túlpártjáról integetnek felénk, s semmi közük az érzékiséghez. Most azonban úgy gondoltam, ideje háttérbe szorítani az elméleteket, s az asztallap alatt lévő kis rekeszből előhúztam a korábbról ismert újságokat. Kinyitottam az egyik lapot, s megdöntve a képernyő felé tartottam, hogy jobban láthassam, miközben egy pillantást vettem

a készülékre. A CNN késő esti híradójának ismétlésében a boszniai háború képkockái peregtek. Egy golyó és gránátrepesz lyuggatta helységnévtáblán alig kivehetően ez állt: SARAJEVO. A tábla mögött, egy romhalmaz mögül egy tízévesforma, könnyes arcú fiú tűnt fel. Igencsak kínlódva, rozoga talicskán egy borostás képű öregembert tolt. Az öreg egyik karja helyén csupán egy húsfoszlánya emlékeztető véres csonk fityegett. Úgy tűnt, még él.

*

Ledobtam az újságot a földre, és felálltam. Átléptem az előttem lévő ruhakupacon, majd megemeltem a teli hamutálcák és az üres poharak között álló borosüvegeket. Mindegyik üres volt, pedig jólesett volna néhány korty.

Az ágy felől érkező hangok egyre szaporábbak lettek. A hálószoza felé indultam, olyan halkán, ahogyan csak tudtam.

Az ajtó résnyire nyitva volt. Belestem. A redőnytelen ablakon besütő holdfényben kirajzolódott Arabella testének körvonala, s láttam, amint a takaró lágyan meg-megemelkedik lélegzetének ritmusa szerint. Lassan benyomtam az ajtót, és odaléptem az ágyhoz. Óvatosan felhajtottam a takarót, és lágyan hozzásimultam. Kellemesen meleg volt a vékony pléd alatt.

Percek múlhattak el, mígnem a fal felé fordult test megmozdult. Kezével lassan hátranyúlt, s ekkor jutott eszembe, hogy teljesen meztelen vagyok. Hirtelen zavarba jöttem.

– Alszol? – kérdeztem halkán.

– Nem – válaszolta ugyanolyan halkán –, csak álomban beszélek.

– Akkor jó – mondtam –, az álomban bármi megtörténhet.

Egyik kezemmel átkaroltam, majd sima hasán felfelé kezdtem csúsztatni tenyeremet.

– Didi munkatársnője vagy, nem igaz? – kérdeztem.

– Ezért feküdtél mellém? – szólt gunyoros hangon, miközben megfogta a kezem, amely már majdnem a melléhez ért.

– Nemcsak ezért – mondtam.

– Furcsa figura vagy – jegyezte meg.

– Gondolod? Már mások is mondták.

– Hát jó, akkor beszéljessünk – sóhajtott.

Megpróbáltam tovább csúsztatni a tenyeremet, de szorosan fogta a kezem. Hosszú haja az arcomat csiklandozta, s a testéből áradó vaníliára emlékeztető illat kissé elkábított.

– Csak nehoggy megkérdezd, hogy milyen parfümöt használok – mondta, mintha olvasott volna a gondolataimban.

Nem kérdezem meg, gondoltam, úgysem mennék vele semmire. Igaza van, tűnődtem aztán tovább, a szavak megölik a csírázó érzékiséget. Eltö-

kéltem hát, hogy többé meg sem mukkanok. Egyébként sem voltam biztos benne ezúttal, hogy mit is akarok. Beszéljen hát a test, gondoltam.

Ott feküdtünk a könnyű takaró alatt, a ferdén beeső holdfényben szótlannul, hosszú percekig. A nappaliból halk nyögdécselés szűrődött be, mintegy kéretlen biztatásként. Hajrá, gondoltam, most meglövegöljük a rációt! Magam előtt láttam, amint harsány nyerítés közepette az érzékiség bikája ráveti magát a ráció pompás paripájára...

A valóság azonban (mint mindig) most is hátat fordított a képzelet önkényes légvárainak: kisvártatva halk, egyenletes horkolás töltötte be a szobát.

*

Nem volt mit tennem. Egy ideig csaknem mozdulatlanul feküdtem az álomba szenderült nő mellett (úgy éreztem, minden egyes lélegzetvétellel egyre távolodik), majd felkeltem hát ugyanolyan óvatosan, ahogyan nemrég mellé feküdtem.

A nappaliban halk szuszogás fogadott, de ez már csupán a kéj kaptatóit megjárt testek erőtlen lehelete volt az álom túlpártjáról.

Lassan öltözni kezdtem, s közben egy pillantást vetettem a képernyőre. A híradás újra ugyanazokat a képsorokat mutatta, mint nemrég: a golyó lyuggatta helységnévtáblát, a talicskát toló fiatal fiút, s benne a félkarú, vérző öregembert.

Eszembe jutottak a folyton ismétlődő, lassan megszokottá váló véres képsorok a háborúk poklából, s aztán az is, hogy az ismétlés mindig banalizál, s nincs olyan szörnyűség, amely ha kellő ideig ismétlődik, nem válik erejét vesztté. A háború borzalmait felvillantó képsorok folytonos ismétlése a banalitás fátylát vonta a legelképzelhetlenebb szörnyűségekre is.

Leültem, és egy szál cigarettát kerestem a feldúlt asztalon. Miután rágyújtottam, az égő gyufaszálat óvatosan beleejtettem az egyik üres borosüvegbe. Egy ideig még égett remegve, aztán egy nagy lobbanás után elaludt.

A dohány íze keserűnek tűnt. Néhány szippantás után elnyomtam, majd felálltam, és megkerestem a táskámat.

Épp sikerült elérnem az első villamost.